

مرز رفعت با دشمنان

صادق

رحلت جانسوز پیامبر اعظم(ص)
شهادت امام مجتبی(ع) و امام رضا(ع) را تسلیت می‌گوییم

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و یکم | شماره ۱۰۱۸ | دوشنبه ۱۲ مهر ۱۴۰۰ | ۲۷ صفر ۱۴۴۳ | ۴ اکتبر ۲۰۲۱ | ۱۶ صفحه

ماجرای **علی** و اهالی فرهنگ و هنر
قهرمان دهه هشتادی

۱۳
فرهنگ

مصطفی قربانی
ابطال شرق شناسی غربی‌ها

۱۱
خرد

سیامک باقری
نفوذ از طریق فرزندان!

۱۱
خرد

۱۱
خرد

مبانی دینی عمل سیاسی

۲
سرمقاله

الزامات جهاد تبیین

۳
یادمان

شرح بندگی

نگاهی گذرا به حیات عالمانه
چهره نادر عرفان و فلسفه اسلامی

میراث علامه

گذری بر آثار آیت الله حسن زاده آملی

حکیم ذوفنون

بسم الله الرحمن الرحيم
با تأسف خبر درگذشت عالم ربّانی و سالک توحیدی، آیت الله آقای حسن زاده آملی رحمت الله علیه را دریافت کردم. این روحانی دانشمند و ذوفنون از جمله چهره‌های نادر و فاخری بود که نمونه‌های معدودی از آنان در هر دوره، چشم و دل آشنایان را می‌نوازد و توأم دانش و معرفت و عقل و دل آنان را بهره‌مند می‌سازد. نوشته‌ها و منشآت این بزرگوار منبع پر فیضی برای دوستداران معارف و لطائف بوده و خواهد بود ان شاء الله. اینجانب به همه دوستان و شاگردان و ارادتمندان ایشان بویژه به مردم مؤمن و انقلابی آمل و جوانان مشتاقی که مجذوب مواضع انقلابی و خلیات والای انسانی آن مرحوم بودند تسلیت عرض می‌کنم و مغفرت و علو درجات ایشان را از خداوند متعال مسئلت می‌نمایم.

حکیم ذوفنون

درس های علامه حسن زاده آملی در فضای کنونی اندیشه و فرهنگ ایران

حمزه عالمی

دکتری اندیشه سیاسی

با رحلت حکیم متألّه، علامه حسن زاده آملی، جهان اسلام یکی دیگر از نوادر خود را از دست داد و خسرانی بزرگ را متحمل شد. توصیف شخصیت عظیم و دانش کم نظیر آیت الله حسن زاده فراتر از حد این قلم است، اما مراجعه به توصیف علما و فلاسفه بزرگ معاصر، همچون علامه طباطبایی، علامه شعرانی و آیت الله بهاء الدینی از علامه حسن زاده و نیز تعابیر علمای معاصر به ویژه رهبر معظم انقلاب در پیام های تسلیت، در وصف ایشان، سند معتبر و روشنی به منظور شناخت شخصیت آن حکیم ذوفنون است. در بسیاری از این اوصاف و تعابیر، فضایل بزرگی همچون عالم ربانی و سالک توحیدی، جامع علوم منقول و معقول، حکیم و عارف کم نظیر، دانشمند ذوفنون و... در توصیف علامه حسن زاده به کار رفته است که هر یک از این تعابیر، خود معانی ژرفی دارد. در این میان، پیام آیت الله جوادی آملی، شرح مبسوط و عمیقی از چگونگی وصول علامه حسن زاده به «فیض علمی» و «فوز علمی» باری تعالی است. گویا آیت الله جوادی با این توصیف از شخصیت و دانش حکیم متألّه، رخ از طریق الی الله و چگونگی ایصال الی المطلوب می گشاید و این پیام را مجالی برای هدایت رهروان راه حق می داند. آیت الله حسن زاده علاوه بر اینکه در فقه، فلسفه، عرفان، حدیث و علوم

و کسانانی که میان قرآن، برهان و عرفان فرق می گذارند، حرف هیچ یک از این سه را فهم نکرده اند. این دیدگاه علامه که در سلوک علمی و عملی ایشان عینیت یافته بود، در مقابل منتقدان دینی و غیردینی فلسفه اسلامی در شرایط کنونی، ذخیره و پشتوانه ای برای دفاع از فلسفه اسلامی است. آیت الله حسن زاده حقیقت دین و عرفان را یکی می داند که همان معرفت به خدا، اسماء، افعال، احکام و کتاب خداست و فلسفه را - در قامت حکمت متعالیه - برهان آمیخته با شهود (عرفان) تعریف می کند. اینکه هر یک از این دانش ها چگونه در هماهنگی با یکدیگر انسان را به کمال الهی می رسانند، با مطالعه پیام آیت الله جوادی آملی در سوگ علامه، بهتر فهم می شود.

تمایل نداشتن به وحدت دانش ها و تلاش برای تجزیه و تخصصی کردن علوم، رویکردی برخاسته از عصر روشنگری و عقلانیت مدرن است که هر چند نتایج مفیدی در زمینه توسعه و پیشرفت دانش تجربی و تکنیکی داشته است، اما زمینه ساز جدایی علم از اخلاق بوده و بحران های بزرگی همچون جنگ های جهانی را سبب شده است. از این رو، چنین رویکردی مدت زمانی است اعتبار خود را در غرب از دست داده و آنچه امروزه با عنوان «مطالعات میان رشته ای» رایج شده است، تلاشی برای تلفیق دانش، روش و تجارب دویا چند حوزه علمی و تخصصی برای شناخت و حل یک مسئله پیچیده یا معضل اجتماعی چندوجهی» به شمار می آید. در جامعه کنونی ایران اما، علاوه بر اینکه مطالعات میان رشته ای هنوز نو پا و ضعیف است، همچنان تخصص گرایی و به دنبال آن کمی گرایی پارادایم غالب در حوزه علوم و دانش ها به شمار می آید و اگر در حوزه علوم طبیعی این موضوع توجهی داشته باشد، در حوزه علوم انسانی جامعه دینی را با مشکل مواجه خواهد کرد. ادامه این مسیر در علوم انسانی به جدایی ارزش و دانش منجر می شود و مسیری را پیش روی نخبگان علوم انسانی ایران می گشاید که ارتباطی با فرهنگ و سنت این جامعه ندارد. در چنین فضایی است که رویکرد وحدت گرایانه علامه حسن زاده به علوم و دانش ها، به عنوان منبع و ذخیره معرفتی و دانشی برای تقویت این

مسیر، اهمیت زیادی می یابد. جامعیت علامه حسن زاده در دانش های مختلف، به ویژه تسلط ایشان بر دانش های، همچون ریاضیات، نجوم و طب، خود به معنای زنده نگه داشتن پشتوانه های دانشی تمدن اسلامی و ایرانی است. اگر امروز از ضرورت بومی سازی علوم سخن گفته می شود، اولین لازمه آن زنده نگه داشتن سنت فکری و علمی ایران و اسلام است. اندیشه و آثار علامه حسن زاده از بحران انقطاع معرفتی در فرهنگ و تمدن ایرانی جلوگیری می کند و الگویی از نحوه حفظ، تقویت و طرح ذخایر معرفتی و فرهنگی اسلام و ایران در دنیای جدید محسوب می شود که البته باید نسبت به مسائل و مشکلات کنونی جامعه مورد بازخوانی قرار گرفته و پاسخ های مطلوب از آنها استخراج شود. این رویکرد، پاسخی به دیدگاه برخی از روشنفکران ایرانی است که از زوال اندیشه و انقطاع معرفتی در ایران سخن می گویند. اکنون نیز اگر فردی همچون محسن کدیور، در مطلبی با عنوان «حسن حسن زاده آملی عالمی از دوران سپهری شده» تلاش های علمی آیت الله حسن زاده را مربوط به جهان قدیم دانسته و ایشان را فردی که «هنوز از حصار فیزیکی و نجوم دوران پیشامدرن بیرون نیامده» توصیف می کند، همان دیدگاه زوال را تکرار کرده و چشم به روی تاریخ علم می بندد. در حالی که آیت الله حسن زاده علاوه بر تسلط به ریاضیات قدیم، به ریاضیات جدید مانند حساب دیفرانسیل و انتگرال مباحثی همچون تئوری اعداد و ترکیبات نیز علم داشت و با متفکران امروزی هندسه و ریاضی بحث و گفتگو می کرد؛ اما موضوع مهم تر تاریخ علم و دانش است. تاریخ هر علمی، همچون علوم ریاضی، نزد متفکران غربی پشتوانه ای برای فهم و تطور بخشیدن به آن علم به شمار می آید، اما مدعی روشنفکری - که در غرب هم می زیست - این گونه با آن برخورد می کند. برخوردی از این دست به تعبیر داوری اردکانی، برخوردهایی سیاسی است که اعتبار عقلی نداشته و اغراضی خارج از تفکر و حکمت را دنبال می کنند و آنچه امروزه اهمیت دارد و می تواند مسیر تمدن سازی را بگشاید، جدا کردن همین اغراض سیاسی از حکمت و اندیشه است.

۳
یادمان
ویژه ارتحال علامه حسن زاده آملی
شماره ۱۰۱۸ | دوشنبه ۱۲ مهر ۱۴۰۰
صداقت

زندگی نامه

شرح بندگی

نگاهی گذرا به حیات عالمانه چهره نادر عرفان و فلسفه اسلامی

سال حسن حسن زاده آملی در سال ۱۳۰۷ شمسی در روستای «ایرا» از توابع بخش لاریجان آمل دیده به جهان گشود. در شش سالگی خواندن و نوشتن را در مکتب خانه آموخت و در سال ۱۳۲۳ ش دوس حوزوی را آغاز کرد. ادبیات عربی و درس های مقدماتی را در آمل از محمد غروی، عزیز الله طبرسی، احمد اعتمادی، عبدالله اشراقی، ابوالقاسم رجائی، میرزا ابوالقاسم فرسی و دیگران آموخت. هم زمان چند کتاب از درس های مقدمات حوزوی را تدریس کرد. وی هم زمان با اتمام درس مقدماتی حوزه، لباس روحانیت پوشید و در ۲۲ سالگی، در شهریور ۱۳۲۹ ش برای ادامه تحصیل، وارد تهران شد. سید احمد لوسانی، یکی از استادان او در تهران بوده و حسن زاده، بخش هایی از کتاب های «شرح لمعه» و «قوانین الاصول» را از وی آموخت. علامه حسن زاده در تهران در درس علامه شعرانی شرکت کرد و علوم بسیاری از جمله فقه، اصول، فلسفه، تفسیر، ریاضی، هیئت، نجوم، و طب را از ایشان آموخت. ایشان از علامه شعرانی اجازه اجتهاد و اجازه نقل حدیث دریافت و بارها نامی وی، در درس آیت الله سید ابوالحسن رفیعی قزوینی شرکت کرد. حسن زاده، ۱۱ سال در درس فلسفه و تفسیر مهدی الهی قمشه ای شرکت کرد. تا جایی که استاد قمشه ای بر دیوان شعر حسن زاده مقدمه نوشته است. حسن زاده در درس خارج فقه آیت الله محمد تقی آملی فلسفه شیخ محمد حسین فاضل تونی شرکت کرد و علوم بسیاری را از این استاد بزرگ فراگرفت. همچنین بخشی از شفای ابوعلی سینا را نزد میرزا احمد آشتیانی خواند. علامه در سال ۱۳۴۲ ش از تهران به قم رفت و به مدت ۱۷ سال در درس علامه طباطبایی، برادر علامه و سید محمد حسن الهی حاضر شد. استاد دیگر او سید مهدی قاضی طباطبایی، فرزند سید علی قاضی بود که در علوم غربیه و حکمت و عرفان، شهره بود. حسن زاده پس از سکونت در قم، ۱۴ دوره شرح منظومه، چهار دوره اشعار، یک دوره اسفار اربعه، و چهار دوره شرح فصوص قیصری را تدریس کرده است. شرح تمهید و مصباح الانس نیز از جمله تدریس های اوست. او همچنین حدود ۱۷ سال دروس ریاضیات، هیئت، وقت و قبله را در درس داد؛ در این سال ها شاگردان زیادی را تربیت کرد که برخی از آنان حضرات آیات مهدی شبزنده دار، سید محمد رضا مدرسی یزدی، اسماعیل منصوری لاریجانی، داوود صمدی آملی، حسن رضائی، مهدی احدی، سیدیدالله یزدان پناه، نورالله طبرسی و سید حسن شجاعی کیاسری هستند که هر کدام نور راه معرفتند. علامه حسن زاده آملی، آثاری در زمینه های فقه، فلسفه، اخلاق، عرفان، حکمت دینی، کلام، ریاضیات، نجوم، ادبیات عربی و فارسی، علوم طبیعی، طب قدیم، علوم غربیه و باطنی نوشته، اما عمده آثار و اندیشه های او بر محور قرآن، فلسفه و عرفان است. مسلماً علامه حسن زاده آملی شخصیتی مؤمن و انقلابی بود که بیانات و مصادراتش با پشتوانه علمی و بصیرت مکتبی صورت می گرفت. معرفت و اخلاق در این عالم وارسته در اوج بود و هیچ گاه کلامی را بدون توجه به مفهوم وسیعش به کار نمی برد. از این جهت است که مواضع سیاسی و انقلابی او مورد توجه خاص و عام قرار گرفت. جملاتی که ایشان در مورد انقلاب، شهدا و رهبر معظم انقلاب بیان داشتند؛ مانند توری است که می تواند شب تاریک ذهن و قلب را به روزی روشن و گرمابخش تبدیل کند.

قلم

میراث علامه

گذری بر آثار علامه حسن زاده آملی (ره)

از خودشناسی تا خداشناسی

«دروس معرفت نفس» حاوی ۱۵۳ درس است و در آن مباحثی، همچون «خودشناسی، شناخت قوای انسانی، اثبات مقام تجرد و فوق تجرد نفس، نحوه ارتباط نفس و بدن، علم، سنخیت بین علم و ظرف آن» و... بررسی شده است. در مقدمه علامه حسن زاده بر کتاب «معرفت نفس» آمده است: «معرفت نفس ناطقه انسانی، قطب قاطبه معارف ذوقیه و محور جمیع مسائل علوم عقلیه و نقلیه و اساس همه خیرات و سعادات است و به بیان مولی امیرالمؤمنین علی (ع)، معرفه النفس افنع المعارف... معرفت نفس، همان روانشناسی و خودشناسی است که أقرب طرق به ماورای طبیعت و صراط مستقیم خداشناسی است.»

ادای دین به ملاصدرا (ره)

«شرح الاسفار الاربعه» صدر المتألّهین شیرازی، به زبان فارسی است که از سوی علامه حسن زاده آملی برای شاگردان تدریس شده و مؤسسه بوستان کتاب، پس از ویرایش دقیق و تبدیل زبان گفتار به نوشتار، آن را به شکل کنونی در ۷ جلد عرضه کرده است. اثری ارزشمند در حوزه فلسفه اسلامی که می تواند سرمایه ای ناب برای محققان حوزوی و دانشگاهی باشد.

میراث ادبی

«کلیده و دمنه» از کتاب های ماندگار در حکمت و حکمرانی و ادب است. این کتاب از جمله آثاری است که از سانسکریت به پهلوی، سپس به وسیله «ابن مقفع» از پهلوی به عربی و در اوایل قرن ششم به قلم ابوالعالی نصر الله منشی، به فارسی زیبای دری برگردانده شده است. این کتاب، کتابی پندآمیز است که در آن حکایات های گوناگون نقل شده است.

اجازت این کریمه مبارکه تشریف یافته؛ و فی نسخه ها هدی و رحمه للذین هم لربهم یرهبون... به رجاء واثق اینکه بعضی از نفوس مستعده را مفید افتد، جمع بر نشر آن صورت گرفت.»

شناختی نو از انسان

«انسان در عرف عرفان» عنوان رساله ای درباره موضوع انسان از دیدگاه قرآن کریم و معارف الهی است که ستاد آیت الله حسن زاده آملی در چهار فصل با عناوین «در تعریف انسان، مراد از عرفان در موضوع رساله، تمثالات و القانات سبوحی و اصول ایقانی» تدوین کرده است. ایشان این اثر را، مانند سایر آثار عالمانه خویش، ساده و در خور همگان به رشته تحریر در آورده است.

همراه همیشگی ولی فقیه، آیت الله حسن زاده آملی و آیت الله جوادی آملی در کنار امام خامنه ای

قاب آخر! استاد علامه حسن زاده آملی پس از تحمل یک دوره بیماری سرانجام در ۹۳ سالگی دعوت حق را لبیک گفت.

تصویری قدیمی از استاد حسن زاده آملی در دوران طلبگی/ علامه نذر اول از چپ

پوسه بر پیشانی یار، عیادت امام خامنه ای از استاد حسن زاده آملی در زمان بستری ایشان در بیمارستان در سال ۱۳۹۱

علامه حسن زاده آملی در دفاع مقدس/ منطقه عملیاتی کربلای ۵

بیت الرحمه! علامه در کنار مزار همسرش در خانه خود که نام این اتاق را «بیت الرحمه» نامیده بود.

یادداشت

نشست صهیونیستی اربیل

محمدرضا فرهادی
کارشناس مسائل منطقه

جمعه هفته گذشته (۲ مهر ۱۴۰۰) در هتل دیوان اربیل کردستان عراق نشست با موضوع عادی سازی روابط رژیم صهیونیستی با عراق برگزار شد. این نشست از سوی اندیشکده آمریکایی «مرکز ارتباطات صلح» سازمان دهی شده بود و میزبان شخصیت های مختلف عراقی، آمریکایی و رژیم صهیونیستی بود و رهبران برخی قبایل مسلمان سنی و شیعه، فعالان اجتماعی و فرماندهان نظامی سابق در آن حضور داشتند. علی النعمی، مقام سابق امارات متحده عربی و شمی پرز، پسر شیمنون پرز، رئیس جمهور سابق رژیم صهیونیستی. طرف های خارجی حاضر در این نشست نیز رژیم صهیونیستی، آمریکا، سازمان ملل، امارات، عربستان و حزب بعث و عشایر مناطق غربی عراق بودند. در رابطه با این نشست ذکر چند نکته ضروری است:

۱- سابقه نفوذ رژیم صهیونیستی در کردستان عراق نشان می دهد این نشست با برنامه ریزی این رژیم و مراکز وابسته به آن، همچون مرکز ارتباطات صلح بوده است. این طرح مورد حمایت شخصیت های مهمی، نظیر «مارتین ایلندیک» و «دنيس روس»، مسئول پرونده خاورمیانه در زمان باراک اوباما و شخصیت نزدیک به هیلاری کلینتون قرار داشت.

۲- رژیم صهیونیستی در راستای راهبرد بن گورین که مبتنی بر اتحاد پیرامونی است، فعالیت می کند. طبق این راهبرد، رژیم صهیونیستی باید با اقلیت های قومی و مذهبی غیر مسلمان و غیر عرب منطقه پیوند برقرار کند. در این راستا کردها و مارونی ها مهم ترین هدف این رژیم هستند.

۳- رژیم صهیونیستی در راستای تفرقه افکنی در منطقه، استفاده از منابع غنی نفتی و حفظ امنیت خود و تضعیف قدرت های منطقه ای به ایجاد روابط با کردهای عراق روی آورده است. این روابط در طول ادوار گذشته به صورت پنهان و با ابزارهای تجاری و ایجاد شرکت های اقتصادی و بازرگانی صهیونیستی بوده، اما از چند سال گذشته به صورت آشکار درآمد است.

۴- این نشست در راستای توافق آبرام و عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی برگزار شد. هدف نهایی، قبح شکنی رابطه با تل آویسو به ویژه تحت الشعاع قرار دادن حرکت عظیم اربعین بود. حمایت های سیاسی و اطلاعاتی صهیونیست ها از دولت اقلیم کردستان به ویژه در چهار سال قبل و هنگام برگزاری همه پرسی استقلال و حتی تاکنون کاملاً آشکار است.

۵- این نشست در سالگرد رفراندوم استقلال کردستان برگزار شد و طبق نقشه رژیم صهیونیستی بروز تنش سیاسی ناشی از چنین نشستی می توانست بحث تشکیل اقلیم سنی را کلید بزند؛ زیرا از مدت ها قبل توطئه تقسیم عراق به سه اقلیم کردی، سنی و شیعه با محوریت رژیم صهیونیستی و آمریکا در اربیل دنبال می شود. پیش از این تلاش شد این توطئه از نجف و با محوریت جریان هایی مانند صدر یا افراد وابسته به حوزه و مرجعیت معظم استارت زده شود.

۶- این نشست در راستای محک زدن جامعه و افکار عمومی عراق در قبال مسئله عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی بود. با توجه به موضع گیری های صورت گرفته و برخورد دستگاه قضایی عراق با برخی از این افراد مشخص شد که عراق همچون امارات و بحرین نیست و هرگونه اقدام در این زمینه با واکنش های گسترده و مبروم می شود.

نگاهی تحلیلی به وقایع اخیر قفقاز جنوبی

بازی در پازل صهیونیست ها

سه کشور پاکستان، ترکیه و آذربایجان برگزار گردید. تأکید رسمی بر حضور نظامی کشوری ثالث در این منطقه یعنی تلاش در وارد کردن منطقه به یک بحران جدید با تمرکز در جهت تغییر نظم منطقه از سوی یک بازیگر فرامنطقه ای می باشد. ایجاد یک ائتلاف نظامی جدید در شرایط آتش بس پیامی غیر از ضرورت استفاده از اهرم قدرت در مسیر نیل به اهداف یک پروژه بزرگ جدید نخواهد داشت. رزمایش سوم نیز در ۳۰ شهریور ماه در منطقه نخجوان با بکارگیری تجهیزات سنگین و پهپادهای رزمی و شناسایی صورت گرفت. این رزمایش که بی تردید هیچکدام از تجهیزات منتقل شده به مبدأ خود عودت داده نخواهد شد، عزم جدی ترکیه در بازگشایی دالان مغری (زنگه زور) برای تحقق رؤیای توران بزرگ می باشد.

انسداد مسیر گابان - گوریس

موقوف کردن شریان اقتصادی ایران به اوراسیا و شکستن انحصار واردات کالای ایران به ارمنستان و همچنین ایجاد زمینه های لازم برای رفع تحریم کالاهای ترکیه از سوی ارمنستان، از جمله اهدافی است که دولت آذربایجان با تحریک ترکیه در حال اجرای آن است. اگر چه در ظاهر امر دولت آذربایجان در شرایط پساقرباغ سعی در اعمال حاکمیت خود بر مناطق تازه آزاد شده را دارد ولی باید توجه داشت که کشور آذربایجان هم اکنون بطور همزمان با روسیه و گرجستان نیز اختلافات مرزی اساسی دارد ولی مشابه این مانع تراشی را برای این کشورها به نمایش نگذاشته است. آذربایجان در برابر ورود مردمان غیربومی قریباغ به این منطقه، برگزاری رزمایش صلح بانان روسی و... که هیچ کدام در توافقنامه وجود نداشت، واکنش

خاصی نشان نداده است. این در حالی است که در جاده مذکور غیر از خودروهای باری ایرانی، سایر خودروها بدون مانع تراشی قادر به تردد مسیر می باشند. البته در این مورد نباید از قصور و سکوت دولت پاشینیان و بی تفاوتی آن نسبت به این موضوع غفلت کرد. شواهد حاکی از وجود نوعی دیپلماسی پنهان و مذاکرات پشت پرده میان ترکیه و ارمنستان است تا بتواند زمینه را برای بازگشایی مرز با ترکیه و امتیازگیری مجدد از ارمنستان در میان افکار عمومی این کشور مهیا سازد.

تأسیس شبکه آذربایجان اینترنشنال

خبر شروع بکار شبکه تلویزیونی آذربایجان اینترنشنال با هدف تهییج تمایلات قومیتی از سوی عربستان سعودی و رژیم صهیونیستی که بطور همزمان با سایر موارد فوق منتشر گردید، حاکی از ورود روند حوادث به یک فرایند پیچیده تر با هجمه سنگین رسانه ای می باشد. این شبکه تلویزیونی که اهداف قومیتی و پان ترکیستی را در خود نهفته دارد، بدنایال استفاده مؤثر از عامل رسانه در شکل گیری نظم جدید منطقه ای با رویکردها و بازدهی های از پیش تعریف شده می باشد.

شبکه فعلی با کارکردی مشابه شبکه ایران اینترنشنال و افغان اینترنشنال می باشد که به منظور ایجاد شکاف ها، گسل های قومیتی و ترویج افکار تجزیه طلبانه تأسیس شده است. تنها دلیل برجسته از ایجاد این شبکه، استفاده از مؤلفه های ملی گرایانه مردمان دو سوی ارس، تقویت روحیات قومیتی در میان دینداران آذربایجان، القاء تفکرات ترکی در مقابل آذری، ایجاد تحریفات تاریخی و در نهایت معانعت از عزم بزرگ مردم آذربایجان در احیاء هویت شیعی و بازگشت به اصل و ریشه خود می باشد.

رصد

سوریه در مسیر ثبات

افغانستان پیشگیری کند؛ اما آمریکا همزمان با خروج نیروهایش از افغانستان با دشمن ۲۰ ساله دولت این کشور توافق و در نتیجه کشور را به طالبان تسلیم کرد. در فرآیند رویارویی آمریکا با این ناکامی ها، سیاست گذاران در واشنگتن باید از اشتباهات شان درس بگیرند و راهبرد دیپلماتیک ایالات متحده را تغییر دهند.

سوریه در مسیر ثبات

خبرگزاری آنا تولی: مهم ترین تحولی که باعث شد موضع کشورهای عربی تغییر کند، در اوایل سال ۲۰۱۷ بود که تروریست ها، در جنگ حلب شکست خوردند و در سال ۲۰۱۸ نیز، پس از شکست در نبردهای ریف دمشق و استان درعا، مجبور شدند تسلیم ارتش سوریه شوند و سلاح خود را به آن تحویل دهند. امارات و بحرین نیز در اواخر سال ۲۰۱۸ سفارت های خود را در دمشق افتتاح کردند. عمان نیز در اکتبر ۲۰۲۰، سفیر خود را به دمشق بازگرداند. گزارش ها هم از تلاش عربستان سعودی برای ایجاد کانال ارتباطی مستقیم با دولت سوریه حکایت دارد.

روابط پنهان

روزنامه ها آرتص: صادرات تسلیحات نظامی رژیم صهیونیستی به مراکش طی سال های گذشته محرمانه انجام شده است. رژیم صهیونیستی تجهیزات نظامی، تجهیزات ارتباطی و کنترل و دستگاه های تشخیص و ردیابی در جنگنده ها را به مراکش فروخت. در سال ۲۰۱۳ نیروهای هوایی مراکش سه پهپاد از نوع «هیرون» را از رژیم صهیونیستی خریداری کرد.

اشتباهات آمریکا در افغانستان

فسان افروز: به طور کلی امتیازاتی که آمریکا به طالبان داد دولت غنی را تضعیف کرد، میان رهبران ضد طالبان شکاف ایجاد کرد و این پیام را به نیروهای امنیتی افغان داد که ایالات متحده دیگر از آنها حمایت نخواهد کرد و به این ترتیب تمایل آنها برای مبارزه را تضعیف کرد. بهتر این بود که آمریکا، به جای مذاکره با طالبان، مستقیماً با دولت افغانستان درباره خروج نیروهایش از این کشور گفت و گو می کرد. با این کار، ایالات متحده می توانست از تضعیف روحیه شرکای

کنفرانس خیانت

وبگاه «عربی ۲۱»: کنفرانس «السلام والاسترداد» (صلح و استرداد) که در اربیل واقع در منطقه کردستان عراق برگزار شد، جنجال گسترده ای به راه انداخت؛ زیرا در آن شخصیت هایی از استان های مختلف عراق و سمران عشایر حضور داشتند و طی آن به عادی سازی علنی روابط با رژیم صهیونیستی دعوت شدند.

خیانت امارات

روزنامه «الاجبار»: با افشای سندی خبر داد، امارات عربی متحده اخیراً در تلاش بوده است تا به همراه عربستان سعودی، مصر و اردن یک ائتلاف تشکیل دهد و عرصه را بر جنبش مقاومت اسلامی فلسطین تنگ کند. پس از حمله ای که علیه گروه اخوان المسلمین در مصر، اردن، تونس، مغرب، سوریه و چند کشور دیگر صورت گرفت، ائتلاف مذکور درصدد تضعیف جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) به عنوان «آخرین حوزه نفوذ اخوان المسلمین» بوده است.

جنگ احزاب در آلمان

نمونه اکوان

دبیر گروه بین‌الملل

با مشخص شدن نتایج انتخابات پارلمانی در آلمان، دو حزب دموکرات مسیحی و سوسیالیست مسیحی که بازنده اصلی این انتخابات بودند، تحت فشار شدیدی قرار گرفتند. این دو حزب دلایل شکست خود در این انتخابات را بیان کرده و باید به فکر منطقی کردن خود با خواست‌ها و افکار عمومی آلمان باشند.

نتایج انتخابات آلمان مشخص کرد، دو حزب دموکرات مسیحی و سوسیالیست مسیحی که پیش از این با رهبری مرکل در آمریکا در آلمان فعالیت می‌کردند، با نتیجه‌ای بسیار نزدیک انتخابات را به رقیب خود واگذار کرده‌اند. بنا بر نتایج انتخابات، حزب سوسیالیست دموکرات نیز با کسب ۲۵٫۷ درصد از آرا توانسته با نتیجه‌ای بسیار نزدیک پیروز انتخابات باشد، اما لازم است با احزاب دیگر ائتلاف کند تا بتواند صدراعظم مورد نظر خود را به مردم معرفی کند.

حزب سوسیالیست دموکرات باید با احزاب سبز و دموکرات‌های آزاد برای رسیدن به دولت ائتلافی به نتیجه برسد و گفت‌وگو کند. همین وضعیت سبب شده است، حزب سبزها و همچنین

دموکرات‌های آزاد به احزابی تبدیل شوند که در نهایت نتایج انتخابات را مشخص کرده و به قول رسانه‌های آلمانی به احزاب «پادشاه‌ساز» تبدیل خواهند شد. این دو حزب تلاش دارند پیش از گفت‌وگو و رایزنی با احزاب بزرگ‌تر و همچنین حزب پیروز انتخابات، با یکدیگر نشست داشته و مواضع خود را در این گفت‌وگوها تقویت کنند. آرمین لاشت، رهبر حزب دموکرات مسیحی و سوسیالیست مسیحی همچنان به شرایط امیدوار است و در گفت‌وگو با رسانه‌ها مطرح کرده است که هیچ شکی در این مسئله نیست که نتایج نه می‌تواند و نه باید مورد رضایت دو حزب سوسیالیست مسیحی و دموکرات مسیحی باشد؛ اما باز هم می‌توان امیدوار بود که بتوانیم در گفت‌وگو با سایر احزاب، آنها را قانع کنیم که به انتخاب صدراعظم آلمان از حزب ما رأی دهند.

بیشتر جوانان در فضای سیاسی آلمان، نگرانی‌ها در مورد مسائل محیط‌زیستی و همچنین افزایش میزان رأی‌دهندگان که می‌خواهند آلمان بیشتر به زیرساخت‌های خود پرداخته و مدرن شود تا اینکه به مسائل صنعتی پرداخته و به بخش زیست‌محیطی توجه چندانی نداشته باشد، باعث شده است رویکرد به حزب مرکل کاهش پیدا کند.

افکار عمومی همچنین در مورد میزان پذیرش پناهجویان از کشورهای مختلف جهان در آلمان نظرات گوناگونی دارند و در سال‌های اخیر نیز مهم‌ترین انتقادی که متوجه مرکل و حزب دموکرات مسیحی بود، مسئله مهاجران در آلمان بود. البته برخی از تحلیلگران نیز بر این عقیده‌اند که خارج شدن مرکل از حزب به یکی از دلایل عمده روی‌گردانی مردم از حزب دموکرات مسیحی و سوسیالیست مسیحی تبدیل شد. در انتخابات‌های قبلی بیشتر رأی که این دو حزب آورده بودند، به دلیل اعتماد مردم به رهبری این حزب، یعنی آنگلا مرکل بود و نه اعضای دیگر آن. با وجود اینکه هر دو حزب تلاش زیادی کردند تا نشان دهند آرمین لاشت می‌تواند جایگزین خوبی برای مرکل باشد، افکار عمومی نشان داد چنین مسئله‌ای را نمی‌پذیرد؛ برای بسیاری لاشت مانند شولز سیاست‌مدار قدرتمندی نبود و در عین حال در مقابل مرکل نیز بسیار ضعیف بود.

با وجود امیدواری‌های لاشت برای ادامه کار این دو حزب، اعضای حزب مرکل انتقادات زیادی به نوع رهبری لاشت داشته و از هم‌اکنون به دنبال استعفا او هستند. اعضای حزب مرکل معتقدند، لاشت نباید امیدوار به تشکیل شدن دولت ائتلافی از جانب حزب سوسیالیست دموکرات باشد و باید نتایج انتخابات را بپذیرد و در واقع شکست را بپذیرد. او همچنین باید به افکار عمومی احترام گذاشته و سعی کند برای انتخابات‌های بعدی رویکرد مناسب‌تری از خود نشان دهد. در این میان، نظرسنجی‌های دیگر نیز نشان می‌دهند اشتباه دو حزب سوسیالیست مسیحی و دموکرات مسیحی که منجر به شکست آنها در انتخابات اخیر شد، انتخاب آرمین لاشت به‌عنوان نامزد صدراعظمی آلمان بود و اگر رهبر حزب سوسیالیست مسیحی «مارکوس سودر» به‌عنوان نامزد صدراعظمی انتخاب شده بود، این حزب به احتمال زیاد ۳۰ درصد آرا را از آن خود کرده بود و می‌توانست کابینه را تشکیل دهد.

نظرسنجی‌های مختلفی درباره دلایل شکست حزب مرکل در انتخابات اخیر آلمان وجود دارد؛ بسیاری بر این عقیده‌اند که حضور و شرکت

تحلیل

نفوذ در آسیای مرکزی

ترکیه در افغانستان به دنبال چیست؟

درد که بتواند توافق همکاری امنیتی با طالبان را دقیقاً مانند توافق امنیتی با طالبان امضا کند. این توافق اردوغان را قادر ساخته بود بتواند غرب لیبی را تحت سلطه نظامی خود داشته باشد و تأثیرگذاری ترکیه در این کشور را افزایش دهد. اردوغان به دلیلی صبح در همین خصوص گفته بود: «نمی‌توانم بگویم که بستن قرارداد با افغانستان مانند آنچه در لیبی انجام داده‌ایم، کاملاً حتمی است؛ باین حال می‌توانیم قراردادی شبیه به آن را با همکاری با یکدیگر به دست آوریم.» همین مسئله نشان می‌دهد، ترکیه به شدت به دنبال افزایش نفوذ خود در افغانستان است؛ اما سؤال اصلی برای افکار عمومی و کارشناسان حوزه روابط بین‌الملل در آمریکا و کشورهای غربی این است که چرا اردوغان وارد اقدام و فعالیتی می‌شود که باید از انجام دادن آن هراس داشت؟ پاسخ به این پرسش را می‌توان در جاه‌طلبی‌های سیاسی اردوغان در حوزه آسیای مرکزی تحلیل کرد. آنکارا تأثیرگذاری بر افغانستان را مؤلفه‌ای کلیدی در توسعه تأثیرگذاری و سیاست‌های خود بر اقتصاد و سیاست آمریکای آسیای مرکزی می‌داند.

خروج ناگهانی آمریکا از افغانستان تنها راه را برای طالبان به منظور بازگشت به قدرت باز کرد، بلکه برای سایر دولت‌ها و کشورهای منطقه نیز راهی را گشود تا بتوانند تأثیرگذاری بیشتری بر اوضاع افغانستان و سایر کشورهای منطقه داشته باشند. بیشتر توجهات در این زمینه به سمت چین، ایران و روسیه رفته بود؛ باین حال سؤال اساسی در این خصوص این است که ترکیه در افغانستان چه می‌کند؟

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه به تازگی اعلام کرده بود برخلاف سایر اعضای ناتو، آنکارا همچنان حضور دیپلماتیک خود را در کابل ادامه خواهد داد. آنکارا همچنین به دنبال درخواست از طالبان برای در دست گرفتن کنترل فرودگاه کابل بود. درحقیقت آنکارا قبل از اینکه آمریکا و متحدانش از افغانستان خارج شوند، توافقی برای انجام اقدامات امنیتی در فرودگاه کابل با افغانستان داشت. فرودگاه کابل مرکز اصلی اولین گفت‌وگوها بین ترکیه و طالبان بود و این گفت‌وگوها تا چهار روز قبل از خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان ادامه داشت. به گفته روزنامه «دیلی صباح»، اردوغان امید

گزارش

جنگ سرد

آیا رقابت نظامی چین و آمریکا افزایش یافت؟

رقابت‌های اقتصادی و سیاسی چین و آمریکا در طول چند سال گذشته شدت بیشتری یافته است. این رقابت‌ها را می‌توان در زمینه‌های گوناگون، مانند مسائل سیاسی، روابط بین‌الملل، نوع رفتار با متحدان و دشمنان و همچنین در حوزه مسائل امنیتی، سایبری، فضایی و در عین حال تجهیزات نظامی مشاهده کرد. چین اگر چه تاکنون نیز نشان داده است که می‌تواند رقیب پر قدرتی برای آمریکا در تمام این حوزه‌ها باشد؛ اما به تازگی بیشتر به سمت مسائل نظامی رفته است؛ زیرا می‌داند مواجهه نظامی با آمریکایی که قابل پیش‌بینی نیست، هر روز احتمال بیشتری دارد.

هفته گذشته بر همین اساس چین از یکی از هواپیماهای جنگنده ساخت داخل خود رونمایی کرد که قرار است با جنگنده‌های اف ۲۲ آمریکایی مقابله‌ای جدی داشته باشد. این جنگنده نظامی که به عنوان جی ۲۰ شناخته می‌شود، شامل دو موتور کاملاً ساخت داخل است که با تلاش نیروهای ارتش خلق چین ساخته شده و جای موتورهای روسی را که در نسخه‌های قبلی جی ۲۰ وجود داشت، گرفته

است. این هواپیما هفته گذشته در نمایش هوایی چین، در جنوب شهر ژوهان به نمایش درآمد. چین برای اولین بار در سال ۲۰۱۱ از موتورهای دوقلوی جنگنده جی ۲۰ رونمایی کرد و در نوامبر سال ۲۰۱۶ در نمایش هوایی ژوهان آن را در معرض عموم مردم قرار داد. اما در سال ۲۰۱۸ اعلام شد این هواپیماها برای مصارف نظامی آمادگی دارند. این هواپیماها برای مقابله و جنگ‌های هوا-هوا و حملات زمینی مناسب هستند.

در گزارشی که در سال ۲۰۱۷ در مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی منتشر شده، اشاره شده است که موتورهای این هواپیما، جنگنده جی ۲۰ را قادر می‌سازد که با سرعتی بسیار بالا در طول مدت زمانی بیشتر از هواپیماهای قبلی به پرواز ادامه دهد. روزنامه «گلوبال تایمز» چین در گزارش خود از این هواپیما که در ماه ژوئن سال جاری منتشر شده بود، اضافه کرده است که موتورهای ساخت داخل در این هواپیما نشان می‌دهند صنعت ساخت هواپیما و تکنولوژی‌های موجود در آن در چین به سرعت گسترش پیدا کرده است.

اروپا و روابط با چین

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا طی تماس ویدئویی با «وانگ یی» وزیر خارجه چین خواستار تقویت روابط با چین با وجود اختلافات موجود شد. اتحادیه اروپا طی بیانیه‌ای اعلام کرد: «مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا به این مسئله اشاره کرد؛ درحالی‌که اختلافات میان اروپا و چین همچنان ادامه دارد، لازم است دو طرف در مورد یکسری حوزه‌های مهم به تعامل و مذاکره ادامه دهند.» وزیر خارجه چین نیز عنوان کرد که دو طرف باید به روند تعامل بیشتر با هدف تقویت اعتماد سیاسی و مدیریت اختلافات دو جانبه ادامه دهند. چین یکی از مهم‌ترین شرکای تجاری اتحادیه اروپا به شمار می‌آید.

مکرون و استقلال اروپا

رئیس‌جمهور فرانسه بار دیگر بر لزوم استقلال اروپا از ایالات متحده تأکید کرده است. بر اساس گزارش نشریه هیل آمریکا، مکرون خشمگین از انعقاد قرارداد زیردریایی هسته‌ای بین آمریکا و استرالیا در نشست خبری در جریان امضای قرارداد دفاعی و نظامی با یونان گفت: «از ده سال پیش تاکنون آمریکا به طور فزاینده‌ای به ارتباط با چین و منطقه اقیانوسیه توجه داشته است.» مکرون اظهار داشت: «تمرکز بر روی منافع دفاعی اروپا یک جایگزین برای اتحاد و ائتلاف ما با آمریکا نخواهد بود.» مکرون، پیش از این در ۲۰۱۷ در نشست گروه ۷ نیز خواهان شکل‌گرفتن ناتوی اروپایی شده بود.

نخست‌وزیر جدید ژاپن

پس از آنکه فومو کیشیدا و تارو کونو نتوانستند اکثریت آرای لازم برای رهبری حزب لیبرال دموکرات و احراز پست نخست‌وزیری را کسب کنند، این دور‌رقیب در دور بعدی رقابت کردند که در نهایت کیشیدا توانست رهبری حزب لیبرال دموکرات را به دست بیاورد. کیشیدا جانشین پوشیهیده سوگا، نخست‌وزیر فعلی خواهد شد که ناراضی‌ها نسبت به عملکردش به سرعت رو به افزایش بوده و از سمت خود استعفا داده است. نخست‌وزیر بعدی ژاپن باید طی هفته‌های آینده خواستار برگزاری انتخابات سراسری شود و اقتصاد بحران زده این کشور را بازسازی و احیا کند.

جهان

شماره ۱۰۱۸ | دوشنبه ۱۲ مهر ۱۴۰۰

صداقت

پیشخوان

کنگره دنبال دلایل شکست!

ژنرال مایک میلی، رئیس ستاد مشترک ارتش ایالات متحده سه‌شنبه هفته گذشته با حضور در جلسه استماع مجلس سنا در آمریکا به سؤالات نمایندگان این مجلس در خصوص نوع خروج آمریکا از افغانستان و فضاقت به‌بار آمده در زمینه این مسئله پاسخ داد. روزنامه «نیویورک تایمز» در همین خصوص نوشته است، نوع برخورد نمایندگان با مارک میلی بسیار تند و شدید بوده است. آنها انتظار نداشتند ارتش ایالات متحده در فاصله‌ای کوتاه به یکباره مجبور به عقب‌نشینی از افغانستان شود و یکی از بزرگ‌ترین شکست‌های آمریکا در طول تاریخ جنگ‌های این کشور را رقم بزند. مایک میلی در این جلسه نوع واکنش ارتش آمریکا به دستور بایدن برای خروج از افغانستان را تشریح کرده و با دفاع از این تصمیم، گفته است نظامیان به بایدن مشاوره داده و گفته بودند حضور نیروهای ارتش آمریکا در افغانستان باید ادامه یابد؛ اما دولت آمریکا قصد داشته است به سرعت از افغانستان خارج شود و به همین دلیل به مشورت‌های صورت‌گرفته از طرف پنتاگون توجهی نکرده است. مایک میلی همچنین در این جلسه به اتهام ارتباط گرفتن با همتای چینی خود و هشدار دادن به او در خصوص احتمال حمله آمریکا به چین در روزهای آخر ریاست‌جمهوری ترامپ نیز توضیحاتی ارائه کرده است. وی در این جلسه از خود دفاع کرده و گفته است ترامپ به‌قدری پیش‌بینی‌ناپذیر بود که برای جلوگیری از هرگونه درگیری لازم بود چنین کاری صورت گیرد.

جیمز باند و بحران سوخت

رسانه‌های انگلیسی در طول هفته گذشته که این کشور با بحران شدید کمبود سوخت روبه‌رو بود، تقریباً سکوت اختیار کرده بودند. این رسانه‌ها در اوج مشکلات مرتبط با کمبود سوخت و درگیری مردم در پمپ بنزین‌ها ترجیح دادند درباره نسخه جدید فیلم «جیمز باند» صحبت کنند تا مشکلات داخلی مردم در کف خیابان‌ها. روزنامه «دیلی تلگراف» یکی از معلود روزنامه‌هایی بود که تنها یکی از تیتراهای خود را به ماجرای کمبود سوخت در این کشور اختصاص داد. کمبود سوخت در انگلستان به دلیل اجرایی شدن برگزیت و کاهش تعداد رانندگانی بوده است که مواد غذایی و حامل‌های انرژی را در تمام انگلستان توزیع می‌کردند. این افراد که بیشتر از تابعان کشورهای اروپایی بوده‌اند، با اجرایی شدن برگزیت ترجیح می‌دهند در اروپا فعالیت کنند و به کشورهای خود بازگشته‌اند. مسئولان اتحادیه اروپا نیز اعلام کرده‌اند انگلستان گفته بود خودش از پس بحران‌هایی که ممکن است به‌دلیل خروج از اتحادیه اروپا برایش پیش می‌آید، بریاید؛ بنابراین ما مسئولیتی در این زمینه نداریم.

یادداشت

آفت خودروسازی ایران!

میثم فرج‌اللهی

عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت

مشکلات صنعت خودرو در ایران به دو دسته تقسیم می‌شود: یک سری از مشکلات درون خودروسازهاست که گاهی اوقات قطعه‌سازان نیز در این مجموعه قرار دارند. دسته دوم مشکلات، بیرون از خودروسازی‌ها و مربوط به دولت و سیاست‌گذاری‌های کلان است. به نظر می‌رسد وزن مشکلات دسته دوم در صنعت خودروسازی ایران خودش را بیشتر نشان می‌دهد. همه کشورهای که صنعت خودروسازی دارند، تقریباً هم‌زمان با هم این صنعت را شروع کرده‌اند و اولین اقدام‌شان هم این بوده که یک برنامه جامع برای توسعه صنعت خودرویشان نوشته‌اند و در این برنامه جامع نقش همه بازیگرها را تعریف کرده‌اند؛ برای نمونه، گفته‌اند نقش سازمان بالادستی - که در کشور ما سازمان گسترش است - چیست؟ وزارت صنعت چه نقشی دارد؟ جایگاه اداره استاندارد، گمرک و نهادهای مختلف کجاست؟ در کشور ما حدود ۲۹ یا ۳۰ نهاد در صنعت خودرو نقش دارند که خود این موضوع جای اشکال دارد؛ ضمن اینکه ما باید نقش این بازیگران را در صنعت خودرو تعریف می‌کردیم تا بدانیم نقش هر کسی چیست و باید چه کاری انجام دهد؟ این مسئله مهمی بود که ما طی سال‌های گذشته به خصوص در هشت سال اخیر با دخالت‌های زیاد دولتی به آن دامن زده‌ایم، در بعضی از دولتهای دنیا خودروسازی به طور کامل کورتی است که نمونه آن پژو در فرانسه است؛ اما عموماً دولت نقش حمایتی دارد؛ یعنی دولت سهام خودروسازها را می‌خرد تا از آنها حمایت کند، اما این حمایت مشروط است؛ چرا که حمایت‌های غیرمشروط بی‌حساب و کتاب آفت خودروسازی در کشور ما شده است. ضمن اینکه در این سال‌ها ماهیت سیاست متغی برای صنعت خودروسازی نداشتیم. هر خودروسازی به شکلی، یکی خوب و یکی بد مدیریت کرده است. اما هیچ سیاست بالادستی وجود نداشته که به این صنعت مسیر دهد، قطعه‌سازان را حمایت کند و نقش بازیگران را مشخص کند. مشکل دوم نقش سیاست‌زدگی است که دولت در صنعت خودروسازی داشت. وقتی شما خودروساز را مجبور می‌کنید تا به دلیل حمایت از برجام با خودروساز خارجی قرارداد ببندد اگر چه این کار ایرادی ندارد، اما از آن طرف اگر هم متضرر شد خودتان باید ضررش را پرداخت کنید. برای نمونه، ایران خودرو هزار میلیارد تومان در پلنوم ۳۰۱ سرمایه‌گذاری کرد، اما پژو فرانسه را هر دو وقت. این خودروساز به دلیل حمایت از برجام قرارداد بسته است؛ حالا که پژو رفته چه کسی باید ضرر قطعه‌سازان و خودروسازان را جبران کند؟ طبیعتاً دولت باید این ضرر و زیان را جبران می‌کرد. دولت در دخالت خوب عمل می‌کند، اما در حمایت‌های بعد از دخالت اصلاً خوب عمل نمی‌کند؛ یعنی دخالت می‌کند، اما ضرر بعدش را حمایت نمی‌کند. نکته بعدی که باید روی آن تأکید کرد، زنجیره فناوری است. زنجیره فناوری در صنعت خودروی کشور ما تکمیل نشده است، اصلاً کسی به آن فکر نکرده است. بالاخره یک درخت فناوری در صنعت خودرو وجود دارد و وقتی می‌خواهد صنعت خودروی شگوفایی داشته باشید که در طول سال دو میلیون خودرو تولید کند، باید زنجیره فناوری را تکمیل کنید.

حمید رضا جوانبخت

خبرنگار

همانطور که می‌دانید صادرات غیرنفتی

ما در ابتدای دهه ۹۰ حدود ۵۰ میلیارد دلار بود، اما این رقم در اواخر دهه ۹۰ به کمتر از ۴۰ میلیارد دلار رسید. اگر چه کشور در این سال‌ها با تحریم‌های شدیدی مواجه بود، اما به نظر آن‌ها فرض فعال بودن دیپلماسی اقتصادی در کشور باز هم شاهد چنین آفتی باشیم؟

اگر می‌خواهیم در مورد دیپلماسی اقتصادی و تجاری و مسیر طی شده آن در دنیا صحبت کنیم باید به دو نکته توجه کرد. بحث دیپلماسی اقتصادی و تجاری بعد از پایان جنگ سرد در دنیا گسترش پیدا کرد و قبل از آن دیپلماسی بیشتر در حوزه مسائل سیاسی و نظامی بود، اما بعد از فروپاشی اتحادیه جماهیر شوروی و تشکیل بلوک شرق و غرب به صورت فعلی، سیاست در خدمت اقتصاد و تجارت قرار گرفت؛ به نحوی که می‌توانیم دو الگورا مثال بزنیم که توانستند به خوبی از دیپلماسی اقتصادی استفاده کنند. الگوی اول کشور چین است که می‌بینیم چقدر در تجارت خارجی موفق بوده است؛ به گونه‌ای که در دهه ۷۰ میلادی صادرات چین ۷۰ میلیارد دلار بود، اما امروز با رقم‌های بالای ۱۰۰۰ میلیارد دلار مواجهیم. در مورد کشور خودمان نیز از فروردین ماه سال ۹۷ شدیدیترین تحریم‌ها با خروج آمریکا از برجام علیه کشورمان آغاز شد، به نظرم این تحریم‌ها با تحریم‌های قبل از برجام تفاوت ماهوری داشت. در حقیقت تحریم‌های جدید همه مسائل تجاری و اقتصادی ما را تحت الشعاع قرار داد. بنابراین، فعالیت‌های تجاری و حوزه اتوماسیون اقتصادی دولت را باید به قبل و بعد از سال ۹۷ تقسیم‌بندی کنیم. از سال ۹۷ به بعد تمرکز دولت، وزارت صمت، اتاق بازرگانی و... پیش از آنکه در حوزه دیپلماسی تجاری باشد، در حوزه ایفای تعهدات ارزی بود. اشتباهی که گاهی اوقات رخ می‌دهد و ما هم با عملکردمان بر آن اشتباه صحنه می‌گذاریم، این است که بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و مقررات را آن طور که خودمان می‌خواهیم تفسیر می‌کنیم. این تفسیر از سال ۹۷ گسترش پیدا کرد، یکی از دلایلی که تجارت خارجی و بازرگانی تحت الشعاع قرار گرفت و ضعیف شد، این بود که بانک مرکزی را از حوزه سیاست‌گذاری ارزی کشور به حوزه سیاست‌گذاری تجاری جای‌جا کردیم که بزرگ‌ترین اشتباه راهبردی ما در حوزه سیاست‌گذاری بود. البته منظور حاکمیت این نبود، اما بانک مرکزی چنین استنباطی کرد. در حالی که وظیفه بانک مرکزی تعدیل تراز پرداخت‌هاست، وقتی تراز پرداخت‌ها دچار مشکل شد، بانک مرکزی وارد میدان می‌شود و این تازری را با ابزارهای پولی از بین می‌برد؛ اما از سال ۹۷ تا آبان ۹۹ این وظیفه تحت الشعاع قرار گرفت. تورم‌های شدیدی که در این دوران

مدیرکل توسعه خدمات بازرگانی سازمان توسعه تجارت در گفت‌وگو با صبح صادق

صادرات خط مقدم جبهه نبرد اقتصادی

کاهش ارزش پول ملی طی دهه ۹۰ و به ویژه چند سال اخیر اگر چه منجر به کوچک‌تر شدن حجم اقتصاد ایران شده است، اما فی‌ذاته صادرات کالاهای ایرانی را هم برای صادرکنندگان داخلی و هم برای کشورهای واردکننده بسیار جذاب کرده است؛ به نحوی که عملاً کمتر کالایی در کشور تولید می‌شود که مشتری حاضر و آماده‌ای در بیرون از مرزهای این کشور نداشته باشد. مشتریانی که حتی با وجود تحریم‌های گسترده تجاری و مالی علیه ایران به واسطه موقعیت جغرافیایی و همسایگی با کشورمان امکان داد و ستد اقتصادی با ایران به دور از چشمان تحریم‌کنندگان را دارند. با این حال، روند صادرات غیرنفتی ایران در انتهای دهه ۹۰ نشان‌دهنده ارقامی پایین‌تر از ابتدای دهه ۹۰ است. صبح صادق در گفت‌وگویی با دکتر احسان قمری، مدیرکل توسعه خدمات بازرگانی سازمان توسعه تجارت عوامل تأثیرگذار در تجارت خارجی کشور را بررسی کرده است.

می‌بینید، ناشی از این است که بانک مرکزی وظیفه خودش را انجام نمی‌دهد؛ یعنی بانک مرکزی تعیین می‌کند هر صادرکننده باید چقدر ارز برگرداند و به جی‌کار کردن در حوزه‌های کلان به دنبال مصادیق می‌رود.

به نظر آن‌ها نبود فرماندهی واحد در این

حوزه چه نقشی در عدم موفقیت کشور داشته است؟

نکته بعدی همین موضوع حمایت نکردن از فرماندهی واحد در حوزه تجارت خارجی است. همه ما در شعار می‌دانیم که فرمانده اصلی در حوزه تجارت خارجی، وزارت صمت است و در وزارت صمت نیز سازمان تجارت خارجی عهده‌دار این وظیفه است. اما سؤال اینجاست که آیا اقدامی برای حمایت از این فرماندهی صورت گرفته است؟ می‌توانم به جرئت بگویم الان در حوزه تجارت خارجی کشور ۲۵ نهاد تصمیم‌گیری می‌کنند، ۲۵ نهاد امضا می‌کنند و همان نهادها امضاهای خودشان را اجرا یا لغو می‌کنند. در حالی که اگر ما فرماندهی واحد داشته باشیم، قوانین خلق‌الساعه ایجاد نخواهد شد. در قانون برنامه پنجم هم گفته شده است، مصوبات شورای عالی توسعه صادرات کشور بر مبنای اصل ۱۳۸ قانون اساسی است؛ یعنی اگر وزیر صمت به عنوان رئیس کارگروه آن را ابلاغ کند، لازم‌الاجراست؛ ولی می‌بینیم که بعد از قانون برنامه پنجم دیگر چنین چیزی را نداریم؛ یعنی شورای عالی صادرات محلی برای تجمع همه بخش‌های صادراتی است. بخش خصوصی، اتاق‌ها، تشک‌ها و... جلسات‌شان هم هر هفته برگزار می‌شود، اما مصوبات آنها دیگر لازم‌الاجرا نیست.

چرا لازم‌الاجرا نیست؟

چون مثلاً گمرکی که خودش در آن جلسه حضور دارد، تصمیمات دیگری می‌گیرد. پس باید فاصله بین حرف تا عمل را از بین ببریم. اگر تصمیم به اجرای دستورات فرماندهی واحد داریم، باید تبعیت از این فرماندهی واحد را هم بپذیریم. باید اول تصمیم بگیریم که این فرماندهی واحد در اختیار گمرک، بانک مرکزی یا نهاد دیگری باشد. باید شرایط را بپذیریم و دولت همه این

ماجرای چین و ترکیه را بررسی کنیم، می‌بینیم چین در دهه پنجاه یکی از فقیرترین کشورها بود، صادرات آنها در آن زمان کمتر از ۱۵ میلیارد دلار ارزش داشت؛ در حالی که پیش‌بینی‌ها می‌گویند چین در سال ۲۰۳۰ به اولین صادرکننده دنیا تبدیل می‌شود. البته الان هم صادرکننده بزرگی است و برای اولین بار تراز تجاری چین و اتحادیه اروپا به نفع چین مثبت شده است؛ اما بر اساس پیش‌بینی‌ها تا سال ۲۰۳۰ حجم تجارت خارجی چین با دنیا به ۱۷ تریلیون دلار خواهد رسید. در ترکیه نیز از وقتی حزب عدالت و توسعه بر سر کار آمده، این کشور تغییرات زیادی کرده است که باید از تجربیات آنها درس گرفت. می‌توان همین الان حدود ۱۰ تا ۱۲ راهبردهای مهم را برای دولت آینده ترسیم کرد. این راهبردها بر مبنای عملکرد دولت یازدهم و دوازدهم است. بحث مهم ما این است که متأسفانه متولی تجارت خارج کشور ما آمار دقیقی ندارد؛ یعنی گمرک آمار تجارت خارجی را در اختیار بانک مرکزی و سازمان توسعه تجارت قرار نمی‌دهد بنا به دلایلی که از سمت هیچ مسئولی هم تأیید نمی‌شود، این در حالی است که به هر حال وقتی شما می‌خواهید تحلیلی برای حوزه اتحادیه اوراسیا یا ارمنستان داشته باشید، طبیعتاً به آمار نیاز دارید.

در جایگاه یکی از مسئولان سازمان توسعه تجارت، به نظر آن‌ها همین تعداد ریزن‌هایی که طی سال‌های اخیر به کشورهای مختلف اعزام شده‌اند، چقدر موفق بوده‌اند؟

عوامل اثرگذار بر تجارت خارجی کشور بسیار گسترده است. اگر بخواهیم از نظر علمی اثرگذاری یک متغیر را که حضور ریزن بازرگانی است، در یک بازار بررسی کنیم، چاره‌ای نداریم که سایر متغیرها را حذف کنیم. طبیعتاً امکان حذف سایر متغیرها فقط در یک مدل علمی و تئوری وجود دارد؛ لذا در عمل نمی‌توانیم بگوییم فلانی که ریزن ارمنستان شده، چقدر اثر گذاشته است. بخش خصوصی باید عملکرد یک ریزن را برای ما مشخص کند. اگر تکنیکی بین ریزن بازرگانی و ریزن اقتصادی قائل شویم و بدانیم که هر کدام چه وظایفی دارند، آن وقت می‌توان جواب سؤال شما را داد، به شرطی که سایر متغیرهای کلان را برای ریزن اقتصادی حذف کرده و فقط یک متغیر به معنای تجارت خارجی را به صورت مصداقی بررسی کنیم. در واقع وظیفه ریزن بازرگانی این نیست که بگوید صادرات جمهوری اسلامی ایران به یک کشور چقدر زیاد شده است؛ بلکه وظیفه‌اش این است که بگوید صادرات فلان بنگاه اقتصادی چقدر زیاد شده است؛ یعنی باید مشکلات موردی صادرکننده را حل کند، اما ریزن اقتصادی در سطح کلان کار کرده و عمدتاً مسائل دو کشور را بررسی می‌کند.

شاخص

تعطیلی انگلیس!

به گزارش «گاردین»، پالایشگاه استانلو انگلیس متعلق به شرکت اسرار انرژی که دومین پالایشگاه بزرگ این کشور است، به دلیل پرداخت نکردن ۲۲۳ میلیون پوند مالیات بر ارزش افزوده در معرض تعطیلی قرار گرفته است. گفته می‌شود، این پالایشگاه به علت وضعیت پیش‌آمده ناشی از شیوع ویروس کرونا نتوانسته مالیات بر ارزش افزوده خود را به اداره درآمدها و گمرکات انگلیس پرداخت کند. پالایشگاه استانلو، یک‌ششم کل بنزین و گازوئیل انگلیس را تأمین کرده و متعلق به دو برادر به نام‌های ساشی و راولو رؤیا است. این شرکت با وجود فرصت دولت انگلیس برای پرداخت مالیات خود هنوز بدهی خود را پرداخت نکرده است.

منهای نفت

تجربه دیگران

تحقق یک ایران قوی در حوزه اقتصاد، بدون شناخت و بهره‌گیری از تجربیات کشورمان و همین‌طور شناخت تجربیات سایر کشورها ممکن نیست؛ چرا که به‌طور معمول، کشورهای نفتی مسائل و مشکلات اقتصادی تقریباً یکسانی دارند. به علت بروز چنین مشکلاتی ادبیات گسترده‌ای در علم اقتصاد، در خصوص این موضوع شکل گرفته که چرا کشورهای نفتی با وجود برخورداری از منابع عظیم، به‌طور معمول رشد‌های اقتصادی پایین و وضعیت اقتصادی نامناسبی را تجربه می‌کنند؛ از این رو برای تحقق ایرانی بدون وابستگی به درآمدهای نفتی باید پژوهشگران روند اقتصادی کشورهای وابسته به نفت طی سال‌های اخیر را مطالعه کنند.

افزوده

مزیت نسبی چیست؟

همه ما بارها نام پارانه یا پارانه‌پنهان را شنیده‌ایم. این در حالی است که در لغت می‌توان پارانه را نوعی حمایت دانست که از سوی دولت به یک خدمت یا کالا تخصیص می‌یابد تا آن کالا با هزینه کمتری در اختیار مصرف‌کننده قرار گیرد. در این میان تولید برخی از کالاها در کشور از مزیت نسبی برخوردار بوده و آن کالا یا خدمت بدون وجود هیچ حمایتی از سوی دولت با قیمت تمام شده پایین‌تری نسبت به قیمت‌های جهانی در اختیار شهروندان ایرانی قرار می‌گیرد که می‌توان گفت کشور در تولید این کالاها از مزیت برخوردار است.

حلم و صلابت امام حسن (ع)

گفتاری از استاد شیخ حسین انصاریان

امام حسن (ع) و سایر امامان فرهیخته و تربیت شده مکتب قرآن بودند، چنانکه در روایت آمده است: کنیزی شاخه گلی را به امام حسن (ع) اهدا نمود، آن حضرت او را آزاد کرد، انس بن مالک به آن حضرت عرض کرد: «آیا شما برای یک شاخه گل ناچیز، او را آزاد کردید؟» امام حسن (ع) در پاسخ فرمود: «خداوند ما را چنین تربیت کرده است.» آنجا که می فرماید: «هنگامی که کسی به شما تحیت گوید، پاسخ او را به طور بهتر، یا همان گونه بدهید.» پاسخ بهتر همان آزاد کردن اوست.»

حلم امام حسن (ع) از آیات قرآن نشئت گرفته بود، از جمله از این آیه که خداوند می فرماید: «نایبندی را با نیکی دفع کن، که ناگاه خواهی دید همان کس که میان تو و او دشمنی است، گویی دوستی گرم و صمیمی است.» (فصلت / ۳۴)

خصلت حلم امام حسن (ع) در حدی بود که

مروان یکی از دشمنان پرکینه خاندان رسالت، که امام حسن (ع) را بسیار رنج داد و آزد، گفت: «این کارها را با کسی انجام دادم که حلم و خویشنداری او با کوهها برابری می کند.»

امام حسن (ع) در عصر حکومت خودکامه معاویه، در وضعیتی قرار گرفت که اگر صلح تحمیلی را نمی پذیرفت و بسا خصلت والای حلم و صبر انقلابی، با آن برخورد نمی کرد، کیان تشیع در خطری عظیم و جان همه شیعیان در معرض نابودی جدی قرار می گرفت.

از این رو، در پاسخ به معترضان فرمود: «وای بر شما! شما نمی دانید که من چه کرده ام،

سوگند به خدا پذیرش صلح من برای شیعیانم بهتر است از آنچه خورشید بر آن می تابد و غروب می کند...» (بحار، ج ۴۴: ۱۹) شاید بر همین اساس بود که پیامبر (ص) با پیش جهانی و پیش بینی وسیعی که داشت، در شأن امام حسن (ع) فرمود:

«اگر عقل، خود را به صورت مردی نشان دهد، آن مرد، حسن (ع) است.» (فراندا لسمطین، ج ۲: ۶۸) پرواضح است که داشتن خصلت حلم، یک قانون غالبی است نه دائمی، باید موارد را شناخت و بر اساس ضوابط اسلامی با آن برخورد کرد، در بعضی از موارد باید سد حلم را شکست و فریاد زد و شدت عمل نشان داد، در آن مواردی که حلم موجب سوء استفاده گمراهان شود؛ زیرا همیشه افرادی هستند که از شیوه حلم بزرگان، سوء استفاده می کنند و تازیر ضربات خردکننده شلاق مجازات قرار نگیرند، از کردار زشت خود دست بر نمی دارند، در این گونه موارد باید در برابر آنها شدت عمل نشان داد تا ایجاد مزاحمت نکنند؛ لذا در زندگی امام مجتبی (ع) ملاحظه می کنیم، در عین آنکه به حلم معروف بود، در بعضی از موارد، فریادی چون صاعقه داشت که تار و پود دشمنان را می سوزانید.

توفیق شرح صدر برای تحمل مشکلات

سید مرتضی رضایی

کارشناس علوم قرآنی

جنس انسان جنسی ضعیف و حساس است که گاهی در مقابل سختی های زندگی خود را نیازمند نیروی بیشتر و توانایی بالاتر می بیند؛ یعنی هنگامی که مشکلات زندگی را بالاتر از تحمل خود می بیند، دوست دارد نیرویش افزایش پیدا کند و با قدرت بیشتری به راه خود ادامه دهد. مشکلات معنوی و مادی زندگی فراتر از آن است که کسی بتواند آنها را در دسته بندی خاصی بیاورد؛ ولی نیرو یا هنری که بتواند این مشکلات را آسان کند، در چند راه حل خلاصه می شود. مطمئناً برای اهل معرفت تکیه به خداوند و کمک خواستن از او تهاترین و بهترین راه است؛ اما این کمک و حمایت به چه نحو صورت می گیرد؟ گاهی انسان در یک موضوع خاص خود را نیازمند می بیند که می تواند توان غلبه بر آن را از خداوند بخواهد و گاهی مشکلات متعدد و پیچیده ای است که در طول یک زمان طولانی به طور مداوم با آن مواجه هست؛ پس از خداوند نیرویی برای تحمل آن می خواهد. هنگامی که حضرت موسی (ع) مأمور هدایت بنی اسرائیل و مقابله با فرعون شد، خود را با یک مسیر پر از چالش و سختی دید که هم نوع مشکلاتش متعدد بود و هم زمانش طولانی تر. در این لحظه از خداوند درخواست نیرویی عظیم برای حرکت در این مسیر داشت. «قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي...»؛ گفت پروردگارا سینه ام را گشاده گردان و کارم را برای من آسان ساز و از زبانم گره بگشای... (طه ۲۵-۲۸)

حضرت موسی (ع) اول از خداوند «شرح صدر» خواست؛ زیرا وقتی شرح صدر باشد، می توان از کمک های دیگر هم استفاده کرد. مفسران در توضیح شرح صدر گفته اند: «صدر به معنای قفسه سینه و جمع آن صدور است، این واژه برای برجسته شدن طعن مخالفان، خرافات، زودباوری، ترس مردم از دشمن، بی فرهنگی و... مواجه می دید که تحملش نیازمند قلبی گشاده است تا خسته و مغلوب نشود. شرح صدر را خداوند به بندگان ویژه اش می دهد و هر کسی را شامل نمی شود. آنان که در مشکلات کوچک، خود را ناتوان می بینند، چه رسد به مشکلات بزرگ، از این نعمت بزرگ الهی محروم هستند؛ زیرا شرایط شرح صدر را ندارند. اهل معرفت شرایط شرح صدر را علم و معرفت دانسته اند که در قلوب تزکیه شده وارد می شود. قلبی که مراقب القانات و واردات خود است شایستگی شرح صدر را دارد. بنابراین هر وقت احساس کردیم توان مقابله و تحمل مشکلات زندگی را نداریم، باید قلب خود را تزکیه و پاکیزه گردانیم تا خداوند به ما شرح صدر اعطا فرماید.

راه عزت طلبی برای مسلمانان

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

صفات اخلاقی در انسان حالت روئایی و زیربنایی دارد. صفات زیربنایی آنهاهی هستند که سبب به وجود آمدن صفات دیگر می شوند یا به آنها قوت می بخشند. صفات روئایی در سایه صفات زیربنایی رشد و توسعه پیدا می کنند. یکی از این صفات که جزء ذات انسان است، «عزت» و عزت طلبی است. خداوند انسان را با عزت آفرید و او را دارای بالاترین مرتبه دانست و اشرف مخلوقات قرار داد. اگر عزت باشد، زندگی مفید و لذت بخش می شود. اگر عزت نباشد، قدرت هم شکل می گیرد و ماندگار است. اگر عزت نباشد، استقلال مفهوم پیدا می کند و اگر عزت نباشد، عظمت هم موجود می شود و اراده به پیشرفت و امنیت و آسایش محقق می شود.

بسیاری از انسانها برای کسب عزت یا از دست نرفتن آن تلاش می کنند، خود را به خطر می اندازند و گاهی از لذت های متعدد صرف نظر می کنند. حفظ عزت یکی از بزرگ ترین دغدغه های انسان است تاجایی که مرگ با عزت را به زندگی ذلیلانه ترجیح می دهد. گاهی هم انسانها برای عزت یک فرهنگ، یک فکر، یک

ایدئولوژی، یک جامعه یا قوم حاضرند از جان عزیز خود بگذرند. انسانها در زندگی خود به دنبال کسب عزت و سربلندی می روند و عمری را برای کسب یا حفظ آن تلاش می کنند. استقامت در برابر بسیاری از گناهان و دور ماندن از بسیاری آلودگی ها به وجود نبود عزت طلبی و عزت دوستی بستگی دارد و انسانی نیست که عزت را بخواهد؛ اما خود را در مسیر ذلت قرار دهد. پس انسانی که به خدای خود تکیه می کند و از شیطان دور می شود، عزیز است؛ چون خداوند عزیز است. «وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُو الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ»؛ و پروردگار تو عزیز و رحیم است. (شعراء / ۹) امام صادق (ع) می فرماید: «خداوند اختیار همه کارها را به مؤمن داده اما این اختیار را به او نداده است که دلیل باشد. مگر نشنیده ای که خدای تعالی می فرماید: عزت از آن خدا و رسولش و مؤمنین است؛ پس مؤمن عزیز است دلیل نیست.» (تهذیب الاحکام، ج ۶، ص ۱۷۹) انسانها با انتخاب راه های خوب، افکار صحیح و دوستان خوب به دنبال عزت هستند؛ البته باید انتخاب صحیحی داشته باشند. از جمله این راهها انتخاب دوست و همراه خوب است.

خداوند در آیه ۱۳۸ و ۱۳۹ سوره نساء می فرماید: «منافقان را بشارت ده که عذایی دردآور برای شان آماده شده است. آنها که کافران را به جای مؤمنان، دوست خود انتخاب می کنند.

آیا عزت و آبرو را نزد آنان می جویند؟ با اینکه همه عزت ها از آن خداست؟» به عبارتی همه انسانها حتی منافقان به دنبال عزتی که در ذهن شان هست می گردند؛ اما در انتخاب راه و روش و افراد اشتباه می کنند. در واقع آنها نه از سر جهل، بلکه با لجاجت در برابر حق می خواهند عزت را از غیر خدا کسب کنند. راه دیگری که خداوند برای ما معین کرده است، شهادت به یگانگی خداوند، رسالت و ولایت است. خداوند در سوره فاطر، آیه ۱۰ می فرماید: «مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا، اِلَيْهِ يُصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ...»؛ هر که خواهان عزت است بداند که عزت، همگی از آن خداست. سخن خوش و پاک به سوی او بالا می رود و کردار نیک است که آن را بالا می برد.

با توجه به آنکه یکی از مهم ترین مسائل برای ما باید حفظ عزت مان باشد، روش ما در کسب عزت هم باید در طریق خدایی باشد. از آنجایی که خداوند قدرت بخشی و عزت بخشی را از آن خود می داند، باید در راه او قدم برداریم. پیامبر گرامی اسلام (ص) هنگامی که در حفر خندق در مدینه کنگ را بر سنگ زد، از آن جرعه ای برخاست، سپس ایشان فرمودند من در این جرعه ها فتح کاخ های مدائن و یمن را از جبرئیل دریافت کردم. منافقان با شنیدن این سخن، لبخند تمسخر می زدند که آیه ۲۶ سوره آل عمران نازل

استفاده شخصی!

پرسش: بنا به نیاز گاهی پیش می آید از وسیله نقلیه شخصی برای انجام کار اداری استفاده می شود، آیا جایز است جبران، از وسیله نقلیه سازمانی به منظور کار شخصی استفاده کرد؟

پاسخ: مصرف کردن اموال دولتی در غیر مواردی که اجازه داده شده، در حکم غصب است و موجب ضمان می باشد، مگر آنکه با اجازه قانونی مقام مسئول بالاتر صورت بگیرد. (اجوبه، ص ۱۹۶۶) و در فرض سؤال جایز نیست.

برگرفته از کتاب احکام هدایت سیاسی بر اساس فتاوی رهبر معظم انقلاب

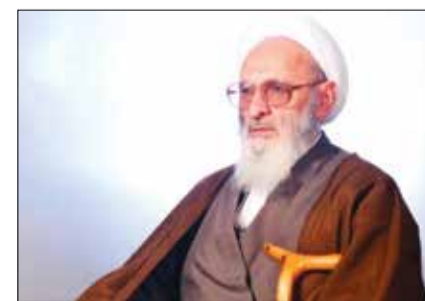
حیات طیبه

حجت الاسلام و المسلمین عبدالحمین خسرویناه: نازل ترین ارتباط و کنش فردی و اجتماعی و سبب زندگی، حسن خلق و گفتار و رفتار نیک با مردم است. اگر کسی این را ندارد، از ساحت دینداری برخوردار نیست؛ زیرا پیامبر (ص) حقیقت دین را حسن خلق معرفی کردند. وقتی انسان در اوج ساحت بینشی، یعنی توحید در ربوبیت و خالقیت پیدا کرد، در ساحت منش، بهجت و سرور معنوی خواهد یافت؛ زیرا همه جا خدا را می بیند و عالی ترین ساحت معنویت کنششی هم جهاد در راه خداوند است و نازل ترین آن حسن خلق است که ذکر شد. بر این اساس جامعه بر مبنای معنویت حیات طیبه دومی پدید می آید.

مراقبت برای مصاحبت

مرحوم علامه حسن حسین زاده آملی: غلام همت آتم که زیر چرخ کبود از هر چه رنگ تعلق پذیرد آزاد است. ای عزیز! مهم ترین ذکر مراقبت است که مقام عنایت است و مصاحبت با حق تعالی. همنشین خو می گیرد و بدان شناخته می شود و به قول فصیح لبیب بن ربیعہ صحابی: «والمراء یصلحه القرین الصالح». عزیزان! خودتان را حساب کنید تا مصداق «يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ» باشید، از بدی ها استغفار کنید و از خوبی ها حمد کنید که محاسبه، مراقبه می آورد و مراقبه، حضور و حضور، فوج به دنبال دارد!

یادداشت

انتشارات شاخص

میثم رشیدی مهرآبادی

دبیر گروه دفاع مقدس

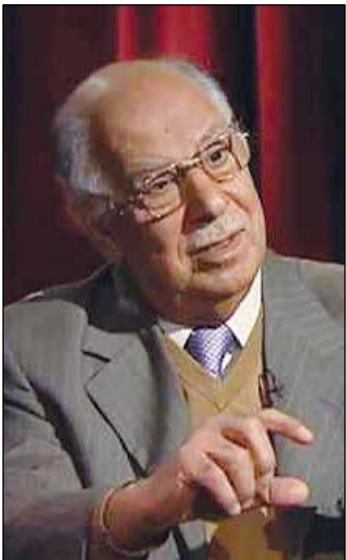
نشر شهید کاظمی در چند سال گذشته مسیر رشد خود را با وجود تمام سختی‌های عرصه تولید کتاب، با قوت پیموده و حتی چند برابر شدن قیمت کاغذ و ملزومات چاپ هم، انتشار آثار جدیدشان را با چالش روبه‌رو نکرده است. مدتی است وقتی دوستان نویسنده، نظرم را درباره ارائه کتابشان به یک ناشر در خور جویا می‌شوند؛ اگر ایشان در حوزه دفاع مقدس باشد، تنها نشوری که تمام ذهنم را اشغال می‌کند، «انتشارات شهید کاظمی» است. این انتشارات با وجود خصوصی بودن و دریافت نکردن کمک‌های مالی از نهادها و

دستگاه‌هایی که بودجه‌های میلیاردی برای کارهای فرهنگی دارند، بعد از لطف خدا، به توان و همت دست‌اندرکارانش تکیه کرده و نبض بازار کتاب در حوزه جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی را به دست گرفته است. بی‌ادعایی دست‌اندرکاران نشر شهید کاظمی از کتاب‌هایشان پیداست. تمام تلاش‌شان را برای کیفیت کتاب‌ها می‌کنند و از سویی حواس‌شان به تنوع آنها جمع است. تولید مستمر و تلاش برای تبلیغ و فروش مناسب کتاب‌ها، رمز «زمینی» موفقیت این نشر است؛ اگر چه اعتقاد دارم حواس «آسمانی» هم به این کتاب‌ها هست. نشر شهید کاظمی قبل از سود خودش به سود نویسنده و خریدار کتاب توجه دارد و با این توجه، البته سود مالی خودش را هم می‌برد، اگر چه معتقدم بخش اعظم این سود، دویاره به چرخه تولید کتاب برمی‌گردد و آن را می‌توان از قیمت‌گذاری مناسب و منصفانه کتاب‌های این انتشارات فهمید. نکته دیگری که این انتشارات را به موفقیت‌های امروز رسانده، تشکیل سیستمی برای توزیع کتاب‌ها در سطح کشور است. سایت من و کتاب و سیستم پخش کتاب این انتشارات، بسیاری از مشکلات را از پیش پای تولیدات پرعنوان آن برداشته و مسیر رسیدن کتاب به مخاطبان را سهل کرده است. حالا هر کتابفروش یا مخاطبی تنها با یک تلفن یا پر کردن اطلاعات لازم در سایت من و کتاب، می‌تواند کتاب‌هایش را در اسرع وقت و بدون هزینه ارسال، در تمام نقاط ایران دریافت کند. این مزیت در توزیع، البته به کتاب‌های نشر شهید کاظمی محدود نیست و بسیاری از ناشران دیگر هم از این سیستم و بستر آماده برای توزیع کتاب‌هایشان بهره می‌برند. انتشارات شهید کاظمی که به همت تعدادی از فرزندان غیور اصفهان شکل گرفته، بعد از تولید و توزیع کتاب، باز هم آثارشان را به حال خود رها نمی‌کنند. ترویج کتابخوانی و تبلیغ آثار تولید شده هم دیگر کاری است که این انتشارات در دستور کارش دارد و به آن اهمیت می‌دهد. برگزاری جلسات رومانی کتاب به صورت منظم، برگزاری نشست‌های نقد و بررسی از جمله کارهایی است که این مجموعه فرهنگی برای پیشبرد اهداف کتابی‌اش در حال اجرا دارد. این البته تمام کار نیست و امتداد انتشارات شهید کاظمی و تولیداتش را می‌توان در شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌های داخلی و خارجی هم ردیابی کرد.

مجموعه همین فعالیت‌ها، موجب شده است، انتشارات «شهید کاظمی» را به دوستان نویسنده‌ام برای چاپ آثارشان در حوزه دفاع مقدس و انقلاب اسلامی پیشنهاد کنم.

اصرار صدام بر ادامه جنگ تحمیلی از زبان **حامد علوان الجبوری** خواندنی است

صدام به میانجی‌گری هم رحم نکرد!

داده می‌شد، الجزایر به عنوان ناظر قرارداد الجزایر وارد صحنه شد و آن وقت بود که وزیر خارجه‌شان شروع کرد به دیدارهای رفت و برگشتی بین تهران و بغداد؛ تا اینکه حادثه ساقط کردن هواپیمای «محمد بن یحیی» اتفاق افتاد.

هواپیما حین رفتن از بغداد به تهران، در مرز بین دو کشور هدف موشک قرار گرفت و سرنگون شد. تقریباً در مثلث بین ترکیه و ایران و عراق؛ ولی بقایای موشکی که این هواپیما را زده بود، در آن مثلث، داخل خاک ایران افتاد و ایران متهم شد که وزیر خارجه الجزایر را کشته است.

مدتی گذشت و طبیعتاً انتظار هم می‌رفت که از طرف ایرانی‌ها و الجزایری‌ها در این موضوع تحقیق شود. بعد، وزیر ترابری الجزایر به بغداد آمد. وزیر ترابری فرستاده رهبران الجزایر و رئیس جمهور «شاذلی بن جدید» بود. من هم آن روز برای حضور در کاخ ریاست جمهوری دعوت شدم. در جلسه، فقط رئیس جمهور صدام، هیئت الجزایری و من حضور داشتم.

جلسه خیلی طول نکشید. وزیر ترابری الجزایر یک پوشه خیلی بزرگ به همراه داشت؛ پرونده قطوری بود. ابتدا در مورد مضمون مأموریتش گفت: «ما تحقیق گسترده و کاملی در موضوع سرنگون شدن هواپیمای وزیرمان انجام دادیم، ایرانی‌ها هم همین‌طور و تحقیق را گسترش دادیم. ایرانی‌ها به ما اطلاع دادند که این موشک ایرانی نیست، یعنی متعلق به ایران نبوده و ما هم بقایای موشک را گرفتیم. چون رویش عددی نوشته شده بود، آن بخش از عدد که باقی مانده بود را به شوروی بردیم و آنها هم تأیید کردند که این عدد مربوط است به معامله خرید موشکی که عراق در تاریخ فلان و فلان - با ذکر همه جزئیات - منعقد کرده است.»

البتسه خبرهایی هم مبنی بر ازسرگیری روابط آمریکا با عراق در نوامبر ۱۹۸۲ اعلام شد. راستش من در آن دوره از کار برکنار شده و مشغول پرورش ماهی بودم! اواخر دوره‌ای که در وزارت خارجه بودم، حرف‌هایی برای ازسرگیری روابط دو کشور زده می‌شد، ولی جزئیاتش را نمی‌دانستم.

توجه این بود که تا وقتی ما عضو جنبش عدم تعهد هستیم و تا وقتی با شوروی رابطه داریم، اصل عدم تعهد ایجاب می‌کند که روابط متوازی با دو ابرقدرت داشته باشیم، پس تا وقتی با شوروی رابطه داریم، باید با آمریکا هم رابطه داشته باشیم. این حجتی بود که بسیار گفته می‌شد باید یک نوع رابطه‌ای هم با آمریکا داشته باشیم.

از همان ابتدا آثار اقتصادی جنگ بر روی عراق خودش را نشان داد؛ ولسی در حقیقت کمک‌های عظیمی که به عراق می‌شد باعث می‌شد چندان محسوس نباشد. رئیس جمهور در همه جلسات هیئت دولت و در وزارت دولت در امور خارجی، تأکید می‌کرد که دلیل راه افتادن جنگ آن بوده که جلوی پیشرفت در داخل عراق گرفته شود!

همه می‌دانستیم «مگر چه کسی جز خود صدام جنگ را به راه انداخته بود؟» ولی هیچ‌کس بین ما نبود که جواب صدام حسین را بدهد! مهم این است که صدام اصرار داشت نه تنها عملیات‌های عمرانی اجرا شود، بلکه با تهیه مواد غذایی برای مردم و... نوعی از رفاه ایجاد شود. این در دوره اول بود؛ ولی بعد از شدت گرفتن نبرد در جبهه‌ها، در حقیقت آثار آن بر روی حیات و زندگی روزمره مردم خودش را نشان داد.

پس از شروع جنگ برخی کشورها شروع به میانجیگری کردند. از مهم‌ترین میانجیگری‌هایی که صورت گرفت، میانجیگری «الجزایر» بود.

پژوهشگر دفاع مقدس

هفته گذشته بخشی از سخنان «حامد علوان الجبوری» را که رئیس دفتر صدام و سرپرست وزارت خارجه عراق در سال‌های ابتدایی جنگ تحمیلی بود، با هم مرور کردیم و حالا ادامه ماجرا... پس از آنکه جنگ به راه افتاد، به طور خلاصه از مسیر جریان‌های نظامی در جبهه‌ها گفته می‌شد. افسری از طرف ستاد کل می‌آمد، یا خود رئیس ستاد کل یا وزیر دفاع گاهی اوقات می‌آمدند و حرف‌هایی می‌زدند. هر چند وزیر دفاع چون درگیر جبهه‌ها بود، به ندرت در جلسات شرکت می‌کرد. مسائل خیلی خلاصه ذکر می‌شد و بحثی و سؤال و جوابی انجام می‌شد.

می‌گویند آمریکایی‌ها در سال ۱۹۸۱ تجهیز ارتش صدام حسین به اطلاعات حاصله از هواپیماهای آواکس را شروع کردند. عربستانی‌ها هم با حمایت آمریکا تأمین سلاح و تجهیزات جنگی را آغاز کردند. «دونالد رامسفلد» به عنوان فرستاده ویژه رئیس جمهور آمریکا دو بار به عراق سفر کرد و با صدام حسین دیدار داشت. البته من به عنوان وزیر دولت در امور خارجی و سرپرست وزارت خارجه، در این جلسات نبودم و از آنچه بین آنها گذشته بود خبر نداشتم، تا اینکه بعدها اطلاعاتی را فهمیدم.

آمریکا اطلاعات بی‌نهایت حساسی را به رهبران عراق می‌داد، یعنی اطلاعاتی که از طریق ماهواره‌ها و هواپیماهای آواکس به دست آمده بود و نقشه‌ها و جزئیات را ارائه می‌داد. من آنچه در آنها بود نمی‌فهمیدم، ولی این اطلاعات به وزارت خارجه می‌آمد و ما آنها را به ریاست جمهوری می‌دادیم تا از آنها استفاده کنند.

تازه‌ها

من جانباز نیستم!

احمد پیرحیاتی، خاطراتی دارد که بی‌نظیر است. خاطراتش از مبارزات انقلاب، از کمیته، از محافظت از شخصیت‌های مشهور، از ایست‌ها و بازرسی‌های اول انقلاب، از شروع جنگ و دکتر چمران و حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و از جانبازی خودش، بی‌نظیر است. او همه چیز را بدون سانسور و بدون خوش‌آیند و بدآیند کسسی، بدون گرایش سیاسی، تعریف کرده است. این کتاب را «سید میثم موسویان» برای انتشارات «معارف» نوشته است.

خاطره

بی‌خدا حافظی

آقا مهدی با گروه فرهنگی بشارت همکاری داشتند. این گروه به خانواده شهید سرکشی کرده و خاطرات‌شان را برای چاپ کتاب شهید جمع‌آوری می‌کردند. سال ۱۳۸۷ بود که این گروه به منزل ما آمدند تا خاطرات پدر شهید را جمع‌آوری کنند و ما با هم آشنا شدیم. از خصوصیات اخلاقی ایشان می‌توانم تواضع، احترام به والدین، کمک به دیگران و توجه به نماز اول وقت را نام ببرم. آقا مهدی اولین بار ۳۰ اردیبهشت سال ۱۳۹۵ به سوریه رفت و ۲۰ روز بعد به شهادت رسید. از آنجا که در رشته عربی تحصیل می‌کرد، به عنوان مترجم زبان عربی عازم شد. من مخالفتی با رفتش نکردم و اتفاقاً خوشحال هم شدم، چون اعتقاد داشتم هر کسی که توفیق دفاع از حرم را پیدا کند، نظر کرده حضرت زینب(س) است و من هم به واسطه شهید توفیق زیارت حضرت زینب(س) نصیب شد. با اینکه اینقدر ما عاشقانه زندگی کردیم، حتی با من هم خدا حافظی نکرد و همان موقع فهمیدم که می‌خواهد دل بکند و می‌خواهد آن وابستگی عاطفی پیش نیاید و اطرافیان وقتی این حالت را دیدند، گفتند شهید می‌شود.

راوی: زینب مداح
همسر شهید مدافع حرم مهدی اسحاقیان

قاب

مردان قورباغه‌ای

«مردان قورباغه‌ای» یا غواصان، متخصصان جنگ در زیر آب بودند. این نام برگرفته از ظاهر این رزمندگان به هنگام پوشیدن لباس‌ها، کفش‌ها و ماسک‌های غواصی بود. این رزمندگان ماهر که معمولاً برای عملیات ایدئی، نفوذ یا حمله به کشتی‌ها تربیت می‌شدند، در عملیات شناسایی سواحل و موانع زیرآبی قبل از مبارزت به هر گونه عملیات آبی - خاکی نقش مهمی داشتند.

کتیبه سبز

آتش بر جگر

آسمان زیر پرت بود زمین افتادی
یک عبا روی سرت بود زمین افتادی
نه صدای تو به گوش کسی آن روز رسید
نه کسی دور و برت بود زمین افتادی
صورت خاکی و دستار و عبایت خاکی
مادرت در نظرت بود زمین افتادی
زهر از جان تو آقا جگر درت را می خواست
آتشی بر جگر ت بود زمین افتادی
ناله می کرد جوادت به سرش می زد آه
اشک در چشم ترت بود زمین افتادی
مثل یک مار گریزه به خودت پیچیدی
خوب شد که پسر ت بود زمین افتادی
ولی افسوس به میدان دل خون برد حسین
نیزه از پشت زدند و به زمین خورد حسین...

مسعود اصلانی

تاب بوسه حنجر

از سوز تب توانی به پیکر نداشتی
فکری به غیر فاطمه در سر نداشتی
یاد خدیجه می کنی و آه می کنی
یعنی که تاب دوری همسر نداشتی
بعد از غدیر و توطنه های منافقین
دلشوره جز غریبی حیدر نداشتی
می خواستی سفارش حق علی کنی
اما چه فایده که تو یاور نداشتی
عمری برای اینکه هدایت شوند خلق
در سینه غیر یک دل مضطر نداشتی
وقتی صدای فاطمه آمد که سوختم
در عرش می شنیدی و باور نداشتی
رفتی از این دیار و الا به یک نفس
تاب صدای ناله دختر نداشتی
پنجاه سال بعد مشخص شود چرا
از روی سینه جسم حسین بر نداشتی
زینب نیابتاً تو بوسید آن گلو
زیرا که تاب بوسه حنجر نداشتی

قاسم نعمتی

صبحانه

لحظه‌ها را دریابیم

گاهی تنها با یک قطره، لیوانی لبریز می‌شود. گاهی با یک کلام، قلبی آسوده و آرام می‌شود و با یک بی‌مهری، دلی می‌شکند. غفلت چند ساعته، گوهری را از انسان می‌رباید و گوش سپردن به انسانی دردمند، حتی برای دقایقی، او را از درد می‌راند. مراقب باشیم، کلامی، رفتاری یا حتی نگاهی ممکن است نقطه امید یا شب بلند ناامیدی برای دیگران باشد. غفلت و بی‌توجهی، گاهی راه بازگشت و جبران را می‌بندد.

تلخند

مرکل همیشه در حال خروج!

صدر اعظم آلمان هفته گذشته پس از ۱۶ سال از قدرت کنار رفت. او در این مدت بارها ستار گناره‌گیری را کوک کرده بود!

داستان

هدیه

بگیرم؟ نیاز دارم.
اتفاقاً حسابش را داشتیم و کنار گذاشته بودم تا قبل از شروع مدرسه حقوقش را بدهم. پرسیدم: «مگه روز مادر نزدیکه؟ چه خبره؟»

می‌دانستم که می‌خواهد برای مادرش هدیه بخرم. برای همین سه ماه تابستان را حسابی کار کرده بودم. باز هم این پا و آن پا کرد و گفت: «نه نزدیک نیست، ولی برای همون کار می‌خوام.»

در دلم محبت جواد را نسبت به مادرش تحسین کردم، حتماً باید زن خوشبختی باشد که چنین پسری دارد. حقوقش را دادم و خداحافظی کردیم، تا تابستان سال دیگر که باز هم برای انبارداری بیاید و مشغول شود.

چند روز پیش روزنامه روی میز ما برداشتم و به عسارت هر روز ورق زدم. عکسی توجهم را جلب کرد. جمال پسادوی انبار را صدا کردم. خواستم از چیزی که می‌خواندم مطمئن شوم.

سلامت

سلامت چشم

زهره و وحیدی نیا
کارشناس علوم تغذیه

آیا چشمان شما تمامی مواد مغذی مورد نیاز برای پیشگیری از آب مروارید، دژنراسیون ماکولار و سایر بیماری‌های چشمی را در اختیار دارند؟ این مطلب اطلاعاتی درباره غذاهای مفید برای سلامت چشم می‌دهد.

کلم پیچ: برگ‌های سبز این کلم منبع غنی از لوتین و زگزانتین است که مرتبط با ویتامین A و بتاکاروتن هستند. تحقیقات نشان داده است، این ترکیبات بافت چشم را از خطرات نور آفتاب محافظت می‌کند و ریسک آب مروارید و دژنراسیون ماکولار را کاهش می‌دهد. بدن برای جذب لوتین و زگزانتین به چربی نیاز دارد. بنابراین خوردن این منابع را حتماً با کمی چربی همراه کنید. **سیب زمینی:** یک منبع خوب بتا کاروتن است. بدن بتا کاروتن را به ویتامین A تبدیل می‌کند و این ویتامین از خشکی چشم‌ها و کوری شبانه جلوگیری می‌کند. جگر، شیر و تخم‌مرغ دیگر منابع عالی ویتامین A هستند. **توت فرنگی:** این میوه حاوی مقدار زیادی ویتامین C است که یک آنتی‌اکسیدان است و می‌تواند خطر ابتلا به آب مروارید را کاهش دهد. **سالمون:** اگر چشم شما دچار خشکی است، به میزان کافی امگا۳ مصرف کنید تا این مشکل شما برطرف شود. همه روزها مقدار کافی چربی مفید را می‌توانید از راه مصرف سالمون یا سایر انواع ماهی‌ها، گردو(حاوی ویتامین E که آن نیز برای چشم مفید است) و تخم کتان دریافت کنید. **چای سبز:** یک فنجان چای سبز آرامش بخش است. آنتی‌اکسیدان آن ممکن است به کاهش خطر ابتلا به آب مروارید و دژنراسیون ماکولار کمک کند.

صادقانه

حسن ظن به خدا

امام رضاع(ع) می‌فرماید: به خداوند خوشبین باش، زیرا هر که به خدا خوشبین باشد، خدا با گمان خوش او همراه است و هر که به رزق و روزی اندک خوشنود باشد، خداوند به کردار اندک او خوشنود باشد و هر که به اندک از روزی حلال خوشنود باشد، بارش سبک و خانواده‌اش در نعمت باشد و خداوند او را به درد دنیا و دوایش بینا سازد و او را از دنیا به سلامت به دارالسلام بهشت رساند.

اصول کافی، ج ۲، ص ۷۲

قبیله عشق

این دنیا می‌گذرد

یک هفته قبل از شهادت تماس گرفت. قبلاً هر وقت تماس می‌گرفت، قطع می‌شد یا کار داشت؛ اما این بار یک ساعت و نیم با من حرف زد. گفت: «این دنیا می‌گذرد، تمام می‌شود. ما مردم هم رفت، خیلی‌ها رفتند. حاج آقا مجتبی تهرانی هم رفت. (روح‌الله شاگرد حاج آقا مجتبی تهرانی بود) این دنیا خیلی کوتاه است. اگر من شهید شدم، تونراحت نباش. من به تو قول می‌دهم که آن دنیا همیشه با هم باشیم.»

یک ساعت و نیم روح‌الله از این حرف‌ها می‌زد و می‌گفت آنجا کار خیلی زیاد است و باید بماند. از من می‌خواست که بگذارم بماند. همیشه می‌گفت در سوره افرادی هستند که مورد ستم قرار می‌گیرند، در حالی که بی‌گناه هستند؛ من باید بروم و در نابود کردن این ظلم کمک کنم، حرم حضرت زینب(س) نباید خالی بماند.

به نقل از همسر شهید روح‌الله قربانی

روح‌الله قربانی خرداد ماه ۱۳۶۸ در خانواده‌ای مؤمن و مجاهد به دنیا آمد. پدرش از سرداران سپاه بود؛ ولی مادرش را در ۱۵ سالگی از دست داد. مادرش آرزو داشت پسرش طلبه شود.

خودروی روح‌الله و دوستش قدیر در ۱۳ آبان ۹۴ و در نزدیکی حلب مورد اصابت موشک قرار گرفت و این دو هم‌رزم و مدافع حرم، جان‌شان را بر سر آرمانی که داشتند، نهادند و به لقاءالله پیوستند.

پیکر مطهر شهید قربانی در قطعه ۵۳ گلزار شهدای بهشت‌زهرا در جوار «محرم ترک» و «رسول خلیلی» به خاک سپرده شده است.

حسن ختام

ما به شما امیدواریم

حسن نوروزی

نویسنده

همه راه‌ها به شما ختم می‌شوند. چه از طی مسیر از نقطه‌ای به نقطه‌ای دیگر، چه از حالی به حالی دیگر. شما از نجف به کربلا قدم بگذارید می‌رسی به حسین(ع)، از منقلب شدن و ابری شدن چشم‌ها هم می‌رسی به حسین(ع). مقصد یکی است، اگر چه راه‌ها هزار تاست.

آقای من، یا صاحب‌الزمان(عج) اگر چه تنها گریه‌کن حسین(ع) شما باشید، اگر چه تنها زائر کربلای حسین(ع) شما باشید، اگر چه این رفتن‌ها و قدم گذاشتن‌ها و بغض‌ها و روضه‌های ما در ترازی شما منتقایی بیش نیست. اگر چه این ترک برداشتن قلب‌مان را ملخی است به پیشگاه سلیمانی شما، اما چه کنیم این ثمن‌بخس‌ها تمام دل‌خوشی و تحفه ماست. چه کنیم که این قدم‌ها قطره‌ای است در کنار دریای گام‌های شما و باور کنید ما به همین ریزه‌کارها دل‌خوشیم؛ چون به کهکشان محبت شما امیدواریم.